

Ansvarig Verksamhetsområdeschef HoO,	Upprättad av MAS, medicinskt ansvarig sjuksköterska	Berörda verksamheter Hälsa och omsorg	Fastställt datum 2024-12-04 Rev2026-06-25
Dokumentnamn Rutin sjuksköterskas bedömning av vak	Ledningssystem Enligt SOSFS 2011:9		Diarienummer

Allmänt

Med vak avses att vårdpersonal kvarstannar hos patienten under en tid som är beslutad. Vak kan innefatta uppföljningar, symtomskattningar samt utförande av beslutade omvårdnadsåtgärder.

Vanligtvis ordinerar vak vid vård i livets slutskede när döden bedöms vara förestående. Även andra behov kan föranleda att vak är nödvändigt. Sjuksköterska ansvarar för ordination av vak vid medicinska skäl samt när döden bedöms vara nära förestående. Enhetschef ansvarar för vak av annan karaktär exempelvis person som riskerar att skada andra, omgivningen eller av arbetsmiljökaraktär.

Vak kan ordinerar för hela eller delar av dygnet och ordinationen kan förändras efter behov. Beroende på patientens behov och situation kan täta tillsyner ordinerar. Tillåter tillståndet ska patienten ges möjlighet att uttrycka sina önskemål. Rutinen gäller oavsett boendeform.

Ställningstagande

- Omvårdnadsansvarig sjuksköterska (OAS) bedömer behovet av vak. Omfattningen av vak planeras dagtid i samråd med enhetschef. Vårdpersonal eller andra i teamet med patientkännedom kan behöva konsulteras innan beslut. Patienten ska tillfrågas om sina önskemål då detta är möjligt.
- På jourtid är det tjänstgörande sjuksköterska som utför bedömningen och verkställer behovet av vak. Ärendet och fortsatt uppföljning av beslutet överlämnas till OAS närmast följande vardag.
- Grundprincipen är att ordinarie personal som är förtrolig med uppgiften sitter vak vilken enhetschef ansvarar för.
- Tjänstgörande sjuksköterska ansvarar för att skriftlig och muntlig informera personalen vad som ingår i uppdraget och vilka omvårdnadsåtgärder som ska utföras.
- Sjuksköterska utför daglig uppföljning av patienten samt omprövning av vak. Minst ett fysiskt besök per arbetspass ska utföras. På vardagar meddelas enhetschef om fortsatta beslut av vak.
- Besluten dokumenteras i patientjournalen.

Ansvar för person som sitter vak

- Inhämta information kring patienten i behov av vak
- Kontakta sjuksköterska vid förändring i allmäntillstånd
- Följa instruktioner, ordinationer, symtomskattning och checklistor
- Dokumentera enligt gällande rutin
- Planera in tider för paus och rast med övrig personal

Närstående

- Om samtycke från patienten tillåter ska närstående alltid ges möjlighet att medverka vid vak.
- Tydliggör att vaka som närstående inte innebär några krav.
- Ta reda på vid vilka tider närstående vill närvara. Närstående ersätter inte vårdpersonal.
- Då närstående sitter vak görs täta tillsyner som stöd för närstående vilket fördelas mellan enhetschef, vårdpersonal och sjuksköterska.
- Vårdpersonal och sjuksköterska utför beslutade uppföljningar och omvårdnadsåtgärder.
- Närstående ska ges stöd efter situation och behov.
- Överenskommelser som görs med närstående dokumenteras i patientjournalen.